

Tijdslijn 220

Een chronologisch overzicht (tijdslijn) van belangrijke keuzes en financiële overwegingen in de vormgeving van het fraudebeleid (onder andere de ontwikkeling van risicogericht toezicht, risicoprofielen, algoritmes en 'zwarte lijsten'), de dienstverlening (onder andere herstel van fouten in een aanvraag) aan en rechtsbescherming (onder andere vormgeving bezwaar- en beroepsprocedures) van burgers vanuit het perspectief van de organisatie.

2005

Invoering kinderopvangtoeslag. Uitvoering ligt bij Kantoor Doetinchem.

2006-2007

Invoering zorgtoeslag en huurtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen wordt opgericht voor de uitvoering.

Door de korte realisatie periode kent het systeem (ATS) allerlei technische onvolkomenheden en ligt de aandacht in de begin periode op het uitbetalen van toeslagen en het oplossen van de problemen die ATS kent. Om ervoor te zorgen dat iedere burger met recht op een toeslag z'n toeslag ontvangt wordt het noodscenario ingezet. Het op orde krijgen van ATS en het opnemen van de betalingen die via het noodscenario zijn gedaan in ATS kost de eerste jaren veel energie en inspanning.

De handhaving bestaat uit administratief toezicht. Door gebruik van contra-informatie (met name uit basisregistraties zoals de BRP en de BRI maar ook afkomstig van kinderopvanginstellingen) worden de toeslagen na afloop van het jaar gecontroleerd.

Fraudesignalen worden door de FIOD opgepakt. Als er bijvoorbeeld tijdens een controle door de Belastingdienst wordt geconstateerd dat er zich onregelmatigheden voordoen bij een gastouderbureau of een kindercentrum dan wordt er een signaal afgegeven aan de FIOD.

Het besluit wordt genomen voor de ontwikkeling van een nieuw toeslagen systeem inclusief de ontwikkeling van een burgerportaal als gevolg van de technische onvolkomenheden die ATS kent.

2008

Invoering kindgebondenbudget (in 2008 wordt deze toeslag Kindertoeslag genoemd).

In samenwerking tussen Toeslagen en de Belastingdienst worden veldtoetsonderzoeken uitgevoerd bij gastouderbureaus. In 2008 is de FIOD gestart met de eerste grote fraudezaak bij Toeslagen.

2010

In het regeerakkoord van de VVD en het CDA van 2010 wordt gekozen voor een hardere aanpak van fraude met uitkeringen. Fraude met uitkeringen ondermijnt de solidariteit. Onterecht verstrekte uitkeringen zullen daadwerkelijk worden teruggevorderd, ongeacht de hoogte van de fraude, zo staat in het regeerakkoord te lezen.

Op 4 februari 2010 geeft de landelijke stuurgroep interventieteams (LSI) opdracht voor de uitvoering van het project Gastouderbureaus. Het project is gericht op het bestrijden van fraude in de gastouderopvang. Het project heeft een looptijd van februari 2010 tot december 2011. Er worden in totaal 30 Gastouderbureaus gecontroleerd.

De gegevensuitwisseling met kinderopvanginstellingen wordt sterk verbeterd. Diverse technische voorzieningen worden hiervoor ingericht. De gegevens van kinderopvanginstellingen worden gebruikt voor de controle van de kinderopvangtoeslagen. Kinderopvanginstellingen leveren een jaaropgave waarin staat aangegeven hoeveel uren kinderopvang er zijn afgenomen en tegen welk uurtarief. Op basis daarvan worden de kosten voor de kinderopvang bepaald. Op basis van de kosten voor de kinderopvang wordt de kinderopvangtoeslag vastgesteld.

2011

Eind 2011 wordt het nieuwe toeslagen systeem in gebruik genomen. Het berekeningsjaar 2012 is het eerste jaar dat wordt verwerkt door het nieuwe toeslagen systeem. Met MijnToeslagen krijgt de burger inzicht in zijn (actuele) toeslagen, kan de burger direct wijzigingen doorgeven en ziet de burger direct de gevolgen van zijn wijzigingen. De dienstverlening aan de burger wordt hierdoor sterk verbeterd. Het nieuwe toeslagen systeem biedt daarnaast meer controle mogelijkheden.

Minister Kamp van SZW stuurt op 13 mei 2011 de brief "Aanpak fraude en oneigenlijk gebruik kinderopvangtoeslag" naar de kamer. 'Om de budgettaire beheersbaarheid van de kinderopvangtoeslag te verbeteren en het draagvlak in de samenleving voor de regeling te behouden is het noodzakelijk om fraude en oneigenlijk gebruik effectief aan te pakken' wordt in de brief aangegeven. In de brief worden diverse

maatregelen aangekondigd die moeten bijdragen aan het verminderen van fraude dan wel het oneigenlijk gebruik van de kinderopvangtoeslag. Zo worden onder andere aanvragen met terugwerkende kracht beperkt, het maximaal aantal uren waarvoor toeslag kan worden aangevraagd beperkt en wordt het mogelijk gemaakt om hogere boetes op te leggen bij overtredingen.

Veroordeling [] De eerste grote strafzaak tegen fraude met de kinderopvangtoeslag in de gastouderopvang heeft ertoe geleid dat twee mannen een celstraf moeten uitzitten van drie en viereneenhalf jaar. Daarnaast werden er geldboetes opgelegd van 50.000 tot 80.000 euro. Er werden verschillende methoden toegepast voor het verkrijgen van (zoveel mogelijk) kinderopvangtoeslag. Zo werden er maximale toeslagen aanvraagt, werden er aanvragen met terugwerkende kracht gedaan door overeenkomsten een jaar eerder te laten ingaan en werden toeslagen niet gestopt nadat ouders de opvang al hadden beëindigd.

Het MT Belastingdienst besluit tot het inrichten van een Antifraudebox om meer grip te krijgen op de bestrijding van systeemfraude. Dit betreft onder andere de fraude met DigiD's, BSN's en het wijzigen van bankrekening nummers.

2012

Besluit wordt genomen voor de invoering van een risico selectie model. Met het risico selectie model worden alle aanvragen gewogen op risico en krijgt iedere aanvraag een risico score. De aanvragen met de hoogste risico scores worden gecontroleerd.

Twee belangrijke fraude zaken doen zich voor: [] (betreft misbruik in 2008 en 2009) en [] (betreft misbruik in 2012 en 2013). Beide fraude zaken hebben betrekking op het niet (volledig) betalen van de eigen bijdrage door ouders. Door het niet (volledig) betalen van de eigen bijdrage is er geen recht op de kinderopvangtoeslag.

Kamerbrief Weekers Fraudebestendigheid Toeslagen. In de brief staat te lezen dat fraude hard moet worden aangepakt en oneigenlijk gebruik zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Weekers presenteert mede namens de ministers van BZK, VWS en SZW enkele antifraudemaatregelen. Er wordt ingezet op (verbetering van de) samenwerking tussen beheerders en gebruikers van basisregistraties (de BRP vormt een belangrijke basisregistratie op basis waarvan toeslagen worden vastgesteld). Daarnaast wordt aangekondigd dat het handhavingsbeleid zal worden aangescherpt.

Uitspraak Raad van State inzake [] (19 december 2012). Raad van State oordeelt dat er geen recht is op toeslagen omdat de ouder de eigen bijdrage niet heeft betaald.

2013

Nadruk verschuift van controle achteraf naar controle in de actualiteit met als doel het terugdringen van terugvorderingen. Door het in de actualiteit controleren van toeslagen kunnen toeslaggerechtigden worden geattendeerd en kunnen toeslagen worden bijgesteld.

De [] besluit dat de ten onrechte uitbetaalde toeslagen in zaak [] volledig teruggevorderd worden.

De Brandpunt uitzending van 21 april 2014 brengt de Bulgarenfraude aan het licht. De uitzending leidt tot commotie zowel in de politiek als in de maatschappij.

In de Kamerbrief van Weekers van 10 mei 2013 worden diverse maatregelen aankondigt ter bestrijding van fraude.

Door de Bulgarenfraude ontstaat er een stroomversnelling in de handhaving en opsporing van fraude. In april 2013 wordt het risico selectie model versneld ingevoerd. De aandacht voor fraude leidt tevens tot de (versnelde) totstandkoming van de wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit.

Het risico selectie model weegt aanvragen op risico en werkt op basis van kenmerken van de aanvrager. Iedere aanvraag krijgt een risico score. Het model leert van foute en goede aanvragen. Validatie vindt plaats op basis van steekproeven. De meest risicovolle aanvragen worden eerst gecontroleerd voordat de eerste uitbetaling plaatsvindt.

Besloten wordt tot het instellen van het MT fraude. Dit MT is er om meer focus op fraudebestrijding te leggen. Het moet een bijdrage leveren aan om de fraudesignalen die er zijn om te zetten in actie. Het moet niet

verstorend werken op het primaire proces. Dit MT kijkt breder dan alleen systeemfraude. Ook veelplegers en contactgeld etc valt onder het aandachtsgebied. En het gaat om fraude bij alle kleuren; fraudeurs houden niet op bij VT-fraude, ze springen ook over op toeslagenfraude. Er zal daarom meer gekeken moeten worden naar het subject, in plaats van de bestrijding per middel of kolom.

Tevens wordt besloten tot het instellen van Combiteams Aanpak Facilitators (CAF). Aanleiding hiervoor is de steeds meer georganiseerde vorm van fraude. Het CAF team werkt op basis van signalen van fraude of misbruik die afkomstig kunnen zijn van bijvoorbeeld de Belastingdienst, de GGD of de Belastingdienst/Toeslagen.

Uitspraak Raad van State inzake [] juni 2013). De ouder heeft niet aannemelijk kunnen maken er kosten gemaakt zijn voor de kinderopvang en daardoor bestaat er geen recht op kinderopvangtoeslag.

De Wet dwangsom wordt ingevoerd. Bij niet tijdig beslissen kan de burger de Belastingdienst/Toeslagen ingebreke stellen en een dwangsom eisen.

2014

Invoering van de wet aanpak fraude toeslagen en fiscaliteit. De wet bevat onder andere de volgende maatregelen: geen voorschot voor een onbekende aanvrager, geen voorschot bij een verhoogd frauderisico, geen voorschot bij ontbreken actueel adresgegevens en geen voorschot bij signaal van de gemeente.

Start van het project 'Kwaliteitsverbetering en fraudebestrijding gastouderopvang' (KEF). Betreft een samenwerking tussen GGD'en, Gemeenten, Belastingdienst en Belastingdienst/Toeslagen. In totaal worden bij 80 gastouderbureaus inspecties uitgevoerd (40 in 2014 en 40 in 2015).

Besloten wordt om de toeslagen inzake CAF 11 stop te zetten. Ouders worden gevraagd om met bewijsstukken naar de balie van de Belastingdienst te komen.

Expertmeeting met SZW over de eigen bijdrage. De problematiek van het niet betalen van de eigen bijdrage en de gevolgen daarvan voor de ouders worden besproken met SZW. Door het niet (volledig) betalen van de eigen bijdrage heeft de ouder geen recht op de kinderopvangtoeslag en moet de reeds uitbetaalde toeslag volledig worden terugbetaald. [] en [] worden hierbij als voorbeeld gebruikt. Het volledig moeten terugbetalen van de toeslag leidt tot financiële problemen voor de ouders. De problematiek van de eigen bijdrage zou voorgelegd worden aan de minister van SZW.

2015

In januari wordt opnieuw met SZW gesproken over de eigen bijdrage problematiek. SZW geeft aan de problematiek niet voor te leggen aan de minister. SZW voelt zich ongemakkelijk om de wet aan te passen. De Raad van State heeft eerder geoordeeld dat het contract leidend is en dat de toeslag daarop moet worden gebaseerd. Daarnaast is SZW voornemens de directe financiering in te voeren waardoor de gesignaleerde problemen sowieso tot het verleden zouden moeten behoren.

2016

Aandacht ligt op de handhaving en de bestrijding van fraude zoals in de jaren hiervoor is vormgegeven.

Nationale Ombudsman start met het onderzoek inzake CAF 11.

2017

De Nationale Ombudsman brengt het rapport 'Geen powerplay maar Fairplay' uit. Het rapport bevat de resultaten van het onderzoek zoals door de Ombudsman is uitgevoerd inzake CAF 11.

2018

Het Rapport van de Ombudsman inzake CAF 11 is aanleiding voor een groot aantal Kamervragen en debatten in de Kamer. Ook worden er vragen gesteld door de Autoriteit Persoonsgegevens over het gebruik van de tweede Nationaliteit.

2019

Besloten wordt om het boeteproces stil te leggen.

2020

Rechtspositie van de burger wordt verbeterd met de voorstellen zoals deze zijn opgenomen in de wet verbetering uitvoerbaarheid toeslagen.

Van Huffelen biedt op 12 maart 2020 het eindadvies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (AUT) 'Omzien in verwondering' en het onderzoeksrapport van de Auditdienst Rijk (ADR) 'Toeslaggerelateerde CAF-zaken' aan aan de Tweede Kamer.

Op 27 mei 2020 dient het lid Snels een motie in om een parlementaire ondervragingscommissie in te stellen om meer zicht te krijgen op de politieke besluitvorming over de fraudeaankpak bij de kinderopvangtoeslag. De Tweede Kamer neemt deze motie op 2 juni 2020 aan. De ondervragingscommissie wordt op 2 juli 2020 ingesteld. Het eindrapport wordt 17 december 2020 aangeboden aan de Tweede Kamer.